

De Groenling is een vogel die in de broedtijd zeer verborgen leeft. Uit de vast-gestelde broedgevallen blijkt wel dat de soort wat meer voorkomt dan werd aan-genomen en zeker boven de 50 paren zal liggen.

De Ringmus tenslotte komt in het bollenland wat meer voor dan werd verwacht en mag gerust een zeer talrijke (meer dan 100 paar) worden genoemd.

Als, naar wij hopen, volgend jaar het gehele grondgebied van Noordwijk is geïn-ventariseerd, zal een nadere beschouwing zeker op zijn plaats zijn.

W.Baalbergen

HET VOGELASIEL IN 1974

Het afgelopen jaar werden er 193 vogels gebracht, waarvan 25% weer gelost kon worden.

Opvallend was het grote aantal vogels met gebroken vleugels en andere min of meer ernstige verwondingen. Het betrof hier vooral Zilver-, Storm- en Kokmeeuwen. Voor een groot deel werden deze het slachtoffer van het verkeer.

Het aantal door olie aangetaste zeevogels viel ook dit jaar mee. Toch werden er nog 26 dieren gebracht, waaronder een Kuifduiker.

In de eerste jaren van het asiel hebben we met alle mogelijke middelen getracht deze olieslachtoffers te redden. Het resultaat was echter steeds bedroevend. Dit jaar werden dan ook alle met olie aangetaste zeevogels zo snel mogelijk uit hun lijden verlost.

Zeevogels (zoals Zeekoeten, Alken en Zwarte Zeeëenden) brengen het grootste deel van hun leven op zee door en komen alleen in de broedtijd aan land. Bij gezonde vogels produceert de stuitklier een vette substantie, waarmee de vogel zich dagelijks insmeert en zo zijn verenkleeft waterafstotend houdt, zodat het vaak ijskoude water niet op de huid kan doordringen. Als nu een vogel met olie in aanraking komt, klontert het verenkleeft samen en kan het water met de huid van de vogel in aanraking komen, wat vaak tot gevolg heeft dat hij longontsteking oploopt. Eerst zal zo'n aangetaste vogel proberen de olie van zijn verenkleeft te verwijderen, met als resultaat dat hij hierbij vaak olie naar binnen krijgt en zijn maag en darmen aangetast worden. Daarna tracht de vogel zo snel moge-lijk de kust te bereiken, maar ook hier is de vogel reddeloos verloren, omdat hij hier geen voedsel kan vinden.

Sinds juni 1972 is men aan het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee bezig met dit probleem. Men is hier nu zo ver dat men gezonde zeevogels in gevangenschap in goede conditie kan houden. Tot voor kort was zelfs dit nog niet mogelijk.

Wilde eenden blijken een grotere weerstand tegen olieaantasting te bezitten. Vijf Wilde eenden uit de Boekersloot, waarin na hevige regenval olie was gekomen vanuit het riool aan de Losplaatsweg, konden na enige verzorging alle weer in vrijheid worden gesteld.

Ook in de omgeving van Noordwijk werden verscheidene vogels het slachtoffer van het "Botulisme". Deze ziekte wordt veroorzaakt door een bacterie, die een zeer heftig toxine afscheidt en zich optimaal kan ontwikkelen in water met een temperatuur van 27-32° C. Als de temperatuur van het water daalt, verdwijnt de bacterie vanzelf.

Sinds 1970 is sterfte onder de watervogels als gevolg van deze bacterie gecon-stateerd in Nederland. Ook in Leiden stierven dit jaar tientallen eenden. Het water in de singels wordt nog meer opgewarmd omdat het als koelwater voor de industrieën wordt gebruikt. Als men tijdig deze vogels vindt, kan een zieke vogel vrij gemakkelijk worden genezen. Hij heeft dan allereerst behoefte aan niet-besmet water en kan dan vaak al na enkele dagen weer gelost worden. Hierna volgt een overzicht van de behandelde vogels in het afgelopen jaar:

	gebracht gelost			gebracht gelost	
Fuut	2	-	Kokmeeuw	22	3
Kuifduiker	1	-	Alk	5	-
Dodaars	1	-	Kleine alk	1	-
Noordse stormvogel	3	-	Zeekoet	16	-
Jan van gent	4	2	Drieteenmeeuw	3	-
Blauwe reiger	1	-	Houtduif	2	-
Wilde eend	12	5	Turkse tortel	10	3
Slobeend	1	1	Gierzwaluw	3	2
Tafeleend	1	-	Groene specht	1	-
Kuifeend	1	-	Boerenzwaluw	1	-
Wintertaling	1	-	Zwarte kraai	1	-
Middelste zaagbek	1	1	Kauw	3	1
Zwarte zeeëend	4	-	Ekster	2	1
Knobbelzwaan	2	-	Kramsvogel	1	-
Torenvalk	2	2	Zanglijster	2	-
Waterhoen	2	-	Koperwiek	1	1
Meerkoet	1	1	Merel	13	8
Scholekster	2	1	Tuinfluit	1	1
Kievit	2	-	Goudhaantje	1	1
Watersnip	1	-	Vuurgoudhaantje	2	1
Houtsnip	2	1	Witte kwikstaart	5	-
Oeverloper	1	1	Spreeuw	11	1
Kleine jager	2	1	Groenling	1	-
Grote mantelmeeuw	1	1	Putter	1	-
Kleine mantelmeeuw	1	-	Huismus	8	1
Zilvermeeuw	14	6	Ringmus	1	-
Stormmeeuw	9	3			

De Kleine Alk was een stormslachtoffer en is opgestuurd naar het Natuur Historisch Museum in Leiden. Een Jan van Gent zat verward in een deel van een visnet. Deze hebben we losgeknipt en weer vrijgelaten.

Op vijf juni arriveerden vijf jonge Kwikstaarten, die gevonden waren in een kist op een groenteveiling. Ze konden helaas niet meer gered worden.

Een Goudhaantje en twee Vuurgoudhaantjes werden tijdens de trek in het dorp gevonden, evenals een Tuinfluit.

Momenteel (1 januari) verblijven nog in het asiel: Een Groenling en een Kleine Mantelmeeuw.

Dick Hoek

Litteratuur:

Swennen, C. Nieuwe mogelijkheden voor laboratoriumonderzoek aan zeevogels
Het Vogeljaar 21-323/327

Frank van der Laan en Paul Derksen: Vogelsterfte in de Bijlmermeer in 1971
Het Vogeljaar 20:137-139

